

4. Гвоздецький В. Д., Ляш А. О. Угода про примирення у кримінальному провадженні: деякі питання правового регулювання та практичного вирішення. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Право. 2020. № 1 (21). С. 1–24.

5. Басиста І. В. Практичні проблеми укладення угод про примирення у кримінальному провадженні. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 1. С. 11–19.

6. Литвинчук О. І. Особливості кримінальних проваджень на підставі угод. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2018. Вип. 2 (82). С. 249–257.

7. Неледва Н. В. Деякі проблеми відмови судом у затвердженні угоди про примирення в кримінальному процесі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2014. № 9–1. С. 212–214.

Олександр ЯНЧЕНКО

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

д-р юрид. наук, проф. **Р. В. Миرونюк**
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МЕДІАЦІЯ В ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРАХ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ

Медіація – поняття для українського права відносно нове, тому варто дослідити його. Але ми вирішили звузити напрям нашого дослідження і дослідимо це поняття в господарських спорах.

Також варто додати, що хоча поняття відносно і нове, але його застосування є дедалі частішою практикою в сучасному суспільстві, до того ж в господарських справах. Тому актуальністю дослідження є вивчення цього прогресивного методу, який є менш фінансозатратним та таким, що не потребує багато часу.

Насамперед ми дамо визначення самому поняттю «медіація». У Директиві 2008/52/ЄС Європейського парламенту та ради від 21 травня 2008 р. «Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах» зазначена така дефініція:

Медіація – це структурований процес, незалежно від його назви або посилання на нього, за допомогою якого дві або більше сторін спору намагаються самостійно, на добровільній основі, досягти згоди для вирішення спору за підтримки медіатора [1, с. 5].

У господарському процесі це поняття трактують, як альтернативний спосіб вирішення господарського спору, що являє собою структуровану процедуру, яка здійснюється за допомогою медіатора (незалежного, нейтрального та кваліфікованого посередника), який допомагає сторонам самостійно, на добровільній основі, досягти згоди для вирішення спору, що відповідатиме інтересам кожної зі сторін конфлікту [2, с. 4].

Щодо медіації в господарському процесі, то А. Гаврилишин та Т. Симоненко визначають її як альтернативний спосіб вирішення господарського спору, що являє собою структуровану процедуру, яка здійснюється за допомогою незалежного, нейтрального та кваліфікованого посередника – медіатора, який допомагає сторонам самостійно, на добровільній основі, досягти згоди для вирішення спору, що відповідатиме інтересам кожної зі сторін конфлікту [3, с. 2].

Щоб застосувати процедуру медіації, потрібно дотримуватись певних умов, а саме:

- наявність спору;
- незалежне бажання кожної сторони спору по його вирішенню шляхом медіації.

Медіація в господарському процесі має певні ознаки. Перша ознака – ця процедура є повністю конфіденційною та добровільною. По-друге, допомогу у вирішенні цього спору сторонам надає незалежний посередник – медіатор. Він

організує процес переговорів для узгодження інтересів сторін. По-третє, сторони мають самостійно ухвалити рішення в результаті медіації.

Наступним пунктом нашого дослідження стане процес медіації, а саме етапи, кількість яких налічується 5.

Перший етап має назву підготовчого етапу. Він є одним із найважливіших, бо під час цього налагоджується контакт двох сторін та організується простір для проведення медіації.

Медіатор (посередник) попередньо розмовляє з кожним учасником індивідуально. Такий діалог проводиться з метою:

– проінформувати учасників про процедуру медіації, роль медіатора і учасників в ній та отримати згоду на участь у медіації;

– пояснити принципи і правила медіації та отримати згоду сторін дотримуватися цих правил;

– упевнитися, що час, призначений для зустрічі, зручний для всіх;

– відповісти на питання учасників конфлікту.

Другий етап є вступною частиною медіації, а саме вступним словом медіатора, який знайомить сторони з процедурою, її принципами, правилами та відповідає на питання учасників спору.

Третій етап полягає в тому, аби вислухати розповіді сторін, а саме індивідуальне бачення кожної сторони на ситуацію (конфлікт), що виникла. Завдання цього етапу – надати сторонам можливість висловитися стосовно конфліктної ситуації і їх ставлення до неї. Важливо, перш ніж перейти до вирішення конфлікту, детально визначити і узгодити між сторонами суть проблеми та ключові моменти, що потребують вирішення. Якщо цей етап буде пропущено або не буде сформульовано основних питань для обговорення, є ризик, що подальший процес переговорів затягнеться у часі або, у гіршому випадку, конфлікт не матиме перспективи бути врегульованим.

Четвертий етап є етапом вирішення проблеми. Завдання цього етапу — визначити шляхи вирішення проблеми та знайти варіант, який задовольнить обидві сторони конфлікту.

П'ятий етап є фінальним етапом у вирішенні спору. В процесі цього етапу підписуються документи, які закріплюють досягнуте протягом попереднього етапу порозуміння [4].

Як висновок до вищесказаного, можна зазначити, що медіація – це структурований процес, незалежно від його назви або посилання на нього, за допомогою якого дві або більше сторін спору намагаються самостійно, на добровільній основі, досягти згоди для вирішення спору за підтримки медіатора. Він має 5 етапів та свої ознаки. Також можна додати, що сучасна практика дедалі частіше застосовує цю процедуру.

1. Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту та ради від 21 травня 2008 р. «Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах». URL: <https://ukrmediation.com.ua/images/DOCS/Model-documents/mediation-directive-ukr.pdf>.

2. Залізник В. А. Медіація у вирішенні господарських спорів. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/24_11_2015/2017/19_pdf.pdf.

3. Вікторчук М. В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення господарських спорів в Україні. URL: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/513/461>.

4. Медіація. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F#cite_note-1.